

A woman in a long, dark green dress with a white high collar and long sleeves stands with her hands on her hips, looking to the left. The background is a scenic mountain landscape with evergreen trees and a soft, hazy sky.

KEĎ SA ROZVIDNIE

*Žitavce o Božicu
a vzdušných látkach
ich krásnosti
až dnes...*

JANETTE
OKEOVÁ

KEĎ SA ROZVIDNIE

KEĎ SA ROZVIDNIE

JANETTE OKEOVÁ

KUMRAN.SK

UKÁŽME SVOJU NÁDEJ

Americký originál
When Breaks
the Dawn:

© 1986 by Janette Oke

Vydavateľ: Published by Bethany House Publishers,
a division of Baker Publishing Group,
Grand Rapids, Michigan, 49516, U.S.A.

Slovenské vydanie: © 2022 KUMRAN, s. r. o.
Mýtna 62, 064 01 Stará Ľubovňa
www.kumran.sk

Všetky práva vyhradené.
Žiadna časť tejto knihy nesmie byť
reprodukováaná, uložená do
informačných systémov ani inak
rozširovaná (elektronicky alebo
mechanicky) bez predchádzajúceho
písomného súhlasu vydavateľa.

Preklad: Zuzana Vengliková

Jazyková korektúra: Zuzana Guričanová

Zodpovedný redaktor: Eva Štrbová

Biblické texty sú v tejto knihe citované podľa
katolíckeho prekladu *Biblia. Sväté písmo*
Starého a Nového zákona zverejneného
na webovej stránke www.biblia.ssv.sk,
ktorú vydáva Spolok sv. Vojtecha.

Originál obálky: Jennifer Parker

Foto na obálke: Kristina Harris

Obálka a grafická úprava: Štefan Talarovič, Ľudmila Králiková

Tlač: Tlačiareň Heidy, s. r. o.

Prvé vydanie: ISBN 978-80-89993-64-2

*Mojej drahej piatej sestre Joyce Ruth,
ktorej meno som pomáhala vyberať
a ktorú som v detstve rozmaznávala.
Vážim si jej nezištnú lásku a oddanosť Pánovi.*

*Túto knihu venujem s láskou jej
a jej manželovi Elmerovi Dealovi.*

JANETTE OKEOVÁ sa narodila v meste Champion v Alberte kanadskému farmárovi a jeho manželke a vyrástla vo veľkej rodine plnej smiechu a lásky. Absolvovala Mountain View Bible College v Alberte, kde sa spoznala so svojím manželom Edwardom, za ktorého sa vydala v máji 1957. Spoločne viedli niekoľko cirkevných zborov v Indiane a v Kanade, neskôr strávili istý čas v Calgary, kde Edward pôsobil na univerzite a Janette sa venovala písaniu. Vytvorila takmer päťdesiat románov pre dospelých a šesťnásť kníh pre deti, ktoré vyšli v miliónových nákladoch.

Okeovci majú troch synov a dcéru a tešia sa z mnohých vnúchat. Edward a Janette žijú neďaleko Didsbury v Alberte a angažujú sa v miestnom cirkevnom spoločenstve.

Obsah

<i>Keď príde jar – zhrnutie druhého dielu série</i>	11	17. Návrat do školských lavíc	121
1. Návrat domov	15	18. Susie	125
2. Znova spolu	21	19. Jar sa vracia	133
3. Novinky	29	20. Zmeny	145
4. Sklad zásob	37	21. Boh sa stará	155
5. Nový deň	43	22. Choroba	159
6. Všetchnosť	51	23. Leto štrnásteho roku	165
7. Život ide ďalej	57	24. Čakanie	171
8. Prekvapenia	65	25. Pokušenie	179
9. Nonita	73	26. Služba	183
10. Leto	77	27. Tam vonku	193
11. Ďalšia zima	79	28. Calgary	201
12. Škola	83	29. Opäť doma	209
13. Čítať, písať, počítať	93	30. Udomáčňovanie	215
14. Úspechy a pády	99	31. Ďalšia jar	225
15. Ďalšie Vianoce	105	32. Narodeninová oslava	229
16. Zimný návštevník	115	33. Smútok a radosť	239

Keď príde jar

– zhrnutie druhého dielu série

Keď Elizabeth Thatcherová, mladá učiteľka z Toronta, ktorá milovala módu, nastupovala na vlak do Calgary, mala na mysli jediný cieľ: učiť v dedinskej škole v novoosídlennej oblasti Kanady. Všetko sa však zmenilo, keď jej do života vstúpil Wynn Delaney, príslušník Kráľovskej severozápadnej jazdnej polície.

Po svadbe v Calgary a krátkej svadobnej ceste v Banffe sa dvojica vydala na sever, kde Wynn a pridelili do odľahlej indiánskej osady. Hoci si Elizabeth na tamojší život zvykala ťažko, rýchlo si Indiánov obľúbila a začala si ich vážiť.

Osadu postihlo nešťastie: obchodná stanica zhorela do tla a s ňou aj životne dôležité zásoby na zimu. Nimmie McLainová, obchodníková manželka indiánskeho pôvodu, sa stala Elizabethinou najlepšou priateľkou. Keď sa s manželom museli vrátiť do civilizovaného sveta, aby zaobstarali nové zásoby a materiál na stavbu obchodu, Elizabeth sa po nej veľmi cnelo.

Nimmie slúbila, že na jar sa vrátia, a Elizabeth ten deň netrpezlivo vyzerala. Keď konečne nadišiel, s prichádzajúcimi vozmi sa vrátili aj nádej, sila a radosť.

Postavy

Elizabeth Thatcherová-Delaneyová – učiteľka a Wynnova manželka. Hoci vyrástla v pohodlnom prostredí Toronta, naučila sa vyžiť z mála, a to bez sťažností a sebalútošnosti.

Wynn Delaney – príslušník Kráľovskej severozápadnej jazdnej polície, ktorý svoje povolanie chápe ako formu služby iným.

Ian a Nimmie McLainovci – majiteľ obchodnej stanice a jeho manželka indiánskeho pôvodu, ktorá sa sama vzdelávala.

Jon, Mary, William, Sarah, Kathleen, Elizabeth – Elizabethin brat, jeho manželka a deti, ktorí žijú v Calgary.

Julie – Elizabethina pekná a trochu rozmarná mladšia sestra, ktorú má Elizabeth veľmi rada.

Matthew – Elizabethin mladší brat vychovávaný v Toronte.

Kapitola prvá

Návrat domov

Čím viac sme sa približovali k hrkotajúcim vozom, tým rýchlejšie mi bilo srdce. Od dlhého čakania som bola v takom napätí, že by som si najradšej vyhrnula ťažkú dlhú sukňu a rozbehla sa, ale svoju netrpezlivosť som udržala na uzde. Nebola som si istá, čo by na takú spontánnosť povedal Wynn, a naši indiánski susedia by si ma istotne premeriavali zmätenými pohľadmi.

Boli tak blízko, a predsa ďaleko – schádzali z posledných kopcov pred našou dedinou. Nimmie mi veľmi chýbala a chcela som sa na vlastné oči presvedčiť, že je v poriadku. Túžila som ju objať a privítať doma. Chcela som sa jej vyrozprávať a zároveň sa podozvedať o svete tam vonku a o všetkom, čo sa jej prihodilo, kým boli preč.

Wynn musel vytušiť, ako sa cítim, pretože ma chytil za ruku a láskyplne mi ju stisol.

„Už to nebude dlho trvať,“ povedal, aby upokojil moje chvejúce sa dlane aj srdce.

Zhlboka som sa nadýchla, letmo sa naňho usmiala a pokúsila sa aspoň o máličko spomaliť krok, ale nebolo to ľahké.

Nohy ma priam svrbeli. Tak veľmi som chcela vidieť milovanú Nimmie.

Keď už som si myslela, že ma od nedočkavosti roztrhne, v diaľke som zazrela akúsi postavu, ktorá zostupuje z voza. Bola to Nimmie a bežala ku mne! Bez ďalšieho premýšľania som si chytila sukňu a vyrazila jej v ústrety.

Spočiatku ani jedna z nás nedokázala prehovoriť. Iba sme sa objímali a slyz na lícach sa nám miešali.

Bola som šťastná, že sa mi vrátila drahá priateľka, a tešila som sa aj na správy z vonkajšieho sveta a od mojich milovaných príbuzných, za ktorými mi bolo smutno.

Keď sme sa od seba napokon odtrhli, naokolo vládol čulý ruch. Wynn sa zvitl s Nimminým manželom pánom McLainom a okolo skupiny sa zhŕkli ľudia z osady. Muži na vozoch mali čo robiť, aby v tom zmätku udržali unavené záprahy v pokoji. Všetci hovorili jeden cez druhého a Nimmie i ja sme vedeli, že teraz nie je čas na hlbší rozhovor. A tak sme sa na seba iba veselo usmiali a pohľadmi si sľúbili, že len čo to bude možné, stretneme sa na veľmi, veľmi dlhý rozhovor.

Položila som jej však aspoň jednu otázku: „Katherine?“

„Zostala,“ odvetila. Vedela som, že teraz mi nemôže prezradiť viac.

Potom sa celá skupina otočila smerom k osade a v tajomnom tichu pokračovala po chodníku cez kopec a húštie domov.

Nimmie blúdila pohľadom po krajine, ktorú tak dlho nevidela. Cítila som, ako ju to ťahá vpred, ako dychtí znova vidieť známe zruby na malej čistinke. Vedela som, že jej myšlienky smerujú do budúcnosti, kým mňa zaujímala skôr minulosť a miesto, kde strávila uplynulé týždne.

Dlhšie som to už nevydržala.

„Stretla si sa v Calgary s mojou rodinou?“ opýtala som sa s nádejou, že dostanem kladnú odpoveď.

Otočila sa ku mne s rozžiarenou tvárou. „Sú úžasní!“ zvolala. „Mary je zlatičko a deti – veľmi som si ich obľúbila.“

Prehltla som guču, ktorá mi znenazdajky navrela v krku. Jon a Mary a ich deti mi chýbali, ale ako veľmi, to som si uvedomila až vtedy, keď o nich Nimmie začala rozprávať.

„Sú zdraví?“ vysúkala som zo seba.

„Áno,“ usmiala sa. „Ale cnie sa im po tebe. Pozdravujú ťa. Malá Kathleen prosíkala, nech ju pustia s nami, aby mohla vidieť tetu Beth. Vraj ťa nevidela ‚celú večnosť‘.“

Moja milovaná Kathleen. Takmer som cítila, ako ma objíma okolo krku. Opäť mi vyhrkli slzy.

„Už musí byť veľká slečna,“ poznamenala som smutne.

„Mary spomínala, že za minulý rok všetci veľmi podrástli,“ odvetila Nimmie, ktorá to, samozrejme, nemohla posúdiť, keďže ich videla po prvý raz.

Keď si všimla, že plačem, pohotovo zmenila tému.

„Všetci ti poslali listy,“ povedala energicky. „Vložila som ich do najvrchnejšej debny, aby som ti ich mohla dať hneď, ako prídeme do osady. Vedela som, že sa ich nebudeš vedieť dočkať.“

Načiahla som sa k nej a vrúcne ju objala. Rozumela mi.

Zdalo sa, že kone vycítili blížiaci sa odpočinok a krmivo, a tak pridali do kroku. Museli sme sa poponáhľať, aby sme im stačili. Wynn, ktorý predtým kráčal vedľa pána McLaina, aby od neho pochytil novinky, sa k nám pripojil a chytil ma za ruku.

„Si v poriadku?“ spýtal sa po chvíľke ticha.

Usmiala som sa naňho, aby vedel, že áno, hoci na mne muselo byť vidno, že som plakala.

„Nejaké správy z domova?“

„Nimmie vraví, že sa majú dobre a poslali mi po nej listy.“ Zovrela som mu ruku o niečo tuhšie. „Neviem sa dočkať, keď si ich prečítam.“

V zapadajúcom slnku sme si sotva videli pod nohy. Indiáni, ktorí tento kraj dôverne poznali, kráčali rýchlym a sebaistým krokom a ani raz nezakopli. Ja som tu a tam stratila rovnováhu, preto som bola vďačná za Wynnovu dľaň. Kip prestal splešene pobehovať, vrátil sa ku mne a kráčal vedľa mňa.

„McLainovci budú potrebovať niekde prenocovať,“ podotkol Wynn. „A nielen dnes, ale zrejme ešte dosť dlho, až kým sa nasťahujú do starého zrubu Lamuirovcov.“

„Ale veď to je chliev!“ zvolala som zhrozená, že mu niečo také vôbec napadlo.

„S trochou úsilia sa to tam dá vyčistiť a uviesť do obývateľného stavu,“ pokračoval. „Ian sa ma už spýtal, či je zrub voľný.“ Na chvíľu sa odmlčal a pomaly dodal: „Nimmie, ako väčšina žien, by asi najradšej žila pod vlastnou strechou.“

Vedela som, že má pravdu, teda aspoň v tom, že Nimmie by rada žila vo svojom – bola veľmi nezávislá. Ale, ach, ako rada by som ju mala pri sebe počas stavby obchodnej stanice.

„Ak tam chcu žiť, pomôžem jej zrub upratať,“ navrhla som dosť neochotne.

Wynn na to odvetil iba: „Dobre.“

Po chvíli som opäť prerušila ticho. „Ako dlho podľa teba bude trvať stavba obchodnej stanice?“

„To závisí od počasia, od toho, koľko chlapov pomôže a ako im to pôjde. Ale Ian hovorí, že hrubá stavba, v ktorej by sa dali skladovať zásoby, by mohla byť hotová tak do štyroch týždňov. Obývaciu časť dokončí neskôr podľa toho, ako mu dovoľí čas.“

Chuderka Nimmie, povzdychla som si v duchu. Taký dlhý čas bez ozajstného domova! S bábätkom na ceste to nebude ľahké.

V pološere som sa na ňu úkosom pozrela. Vyzerala dobre. Pod šatami sa jej už črtalo bruško a ja som začala premýšľať nad tým, kedy bábätko príde na svet. Keď sa mi zdôverila so svojim tajomstvom, od vzrušenia som sa jej zabudla spýtať na predpokladaný čas pôrodu. Áno, môže to prísť zanedlho. Aj napriek tomu kráčala s vystretými plecami a rovnakou istotou ako ostatní členovia jej kmeňa. Obdivovala som ju za to.

Zotmelo sa. Cestou sme stretávali ľudí, ktorí vyšli prichádzajúcim v ústrety – matky so svojimi najmenšími, starých ľudí s bakoľami, ktorí sa nemohli ponáhľať, a deti, ktoré sa tu ponevierali len tak zo zábavy.

Napokon sme v tme konečne zazreli obrisy zrubov a počuli známy štekot psov, ktoré sa búrili proti tomu, že ich priviazali. Hlavou mi preblysla otázka, či sa Kip necíti trochu naduto, keď si smie voľne vykračovať so skupinou.

Vo vzduchu bolo cítiť dym, hoci väčšina ohnísk vyhasla, keďže dlhú chvíľu sa o ne nik nestaral. Na mieste, kde kedysi stála obchodná stanica, sa matne črtalo rumovisko. Napadlo mi, že sme ho mali vypratáť, aby to v Nimmie nevyvolávalo bolestivé spomienky.

Podišla som k nej, aby som jej svojou prítomnosťou poskytla v tej tme aspoň akú-takú útechu.

Asi som to odhadla správne, lebo do žblnkotania potoka a hrkania vozov zašepkala: „Pripadá mi to ako dávný zlý sen.“

Mlčky som jej stisla ruku, lebo som netušila, čo jej na to povedať.

Bez slova sme sa pohybovali medzi dobre známymi budovami, keď škrípanie kolies ustalo. Unavení muži zliezli celí